

Dacă nu gîndești la viitor, nu poți să-l ai.
John Galsworthy

Ghidul investitorului în valori mobiliare de stat

*Investiții pentru siguranță maximă,
previzibilitate și lichiditate înaltă*

CUPRINS:

Introducere

Ce sînt valorile mobiliare de stat?

De ce să investiți în valorile mobiliare de stat?

Considerații – cheie ale investițiilor în valorile mobiliare de stat.

Cum să investiți în valorile mobiliare de stat?

Cum să cumpărați/vindeți valorile mobiliare de stat pe piața secundară?

Glosar

Introducere

Această broșură este destinată celor care au un interes de a investi în valorile mobiliare de stat ale Republicii Moldova și doresc să cunoască mai mult despre caracteristicile esențiale ale acestor instrumente financiare.

În Republica Moldova, piața valorilor mobiliare de stat a fost înființată în anul 1995. Din acel moment, Ministerul Finanțelor, emitent al valorilor mobiliare de stat, în colaborare cu Banca Națională a Moldovei, în calitate de agent fiscal al statului, au întreprins o serie de măsuri în vederea creării condițiilor dezvoltării unei piețe financiare moderne:

- organizarea pieței primare a valorilor mobiliare de stat pe principiile transparenței majore și concurenței loiale a participanților;
- crearea sistemului de dealeri primari pentru asigurarea underwriting-ului (plasării) valorilor mobiliare de stat și dezvoltarea pieței secundare a valorilor mobiliare de stat;
- asigurarea unui nivel înalt de securitate și siguranță a înregistrării identității de proprietate asupra valorilor mobiliare de stat în sistemul de înscrieri în conturi a valorilor mobiliare, deținut la Banca Națională a Moldovei.

Ce sînt valorile mobiliare de stat?

Valorile mobiliare de stat sînt instrumente financiare care atestă datoria publică, sub formă de bonuri de trezorerie și obligațiuni de stat, constituind împrumuturi ale statului în monedă națională pe termen scurt, mediu și lung.

Investind în valorile mobiliare de stat, Dvs. împrumutați statului anumite sume de bani pentru sprijinirea dezvoltării economiei țării și activității investiționale, crearea de noi locuri de muncă etc., iar la scadență statul vă achită suma investită și o dobîndă.

Dacă investiți în bonuri de trezorerie, atunci veți obține dobînda la scadență. Dacă investiți în obligațiuni de stat, veți obține dobînda periodic (trimestrial/semestrial) sub formă de cupoane.

Bonurile de trezorerie se emit cu scont și se răscumpără la scadență la valoarea lor nominală, avînd termenul de circulație pînă la un an.

Obligațiunile de stat se emit cu scont, la prețul lor nominal sau cu primă, cu o rată fixă sau flotantă a dobînzii și se răscumpără la scadență la valoarea lor nominală, avînd termenul de circulație un an și mai mare.

De ce să investiți în valorile mobiliare de stat?

Siguranță maximă

Valorile mobiliare de stat sînt instrumente financiare foarte sigure, deoarece beneficiază de garanția integrală a Republicii Moldova.

Din momentul înființării pieței valorilor mobiliare de stat, statul n-a reținut niciodată plata pentru răscumpărarea valorilor mobiliare de stat sau a dobînzilor.

Lichiditate înaltă

Deoarece valorile mobiliare de stat sînt tranzacționate pe piața secundară, Dvs. obțineți mijloace bănești prin vînzarea acestora pe piață. Totodată, obțineți și dobînda pentru fiecare zi în care ați deținut valorile mobiliare de stat în portofoliu.

Colaborare de durată cu cel mai sigur partener

Risc nul, în ceea ce privește fidelitatea, încrederea și siguranța partenerului Dvs. de investiții.

Scutire de la impozitare

Dobînzile de la valorile mobiliare de stat nu se impozitează.

Considerații - cheie ale investițiilor în valori mobiliare de stat

Valoarea nominală a unei valori mobiliare de stat este **100 lei**.

Termenul de circulație a valorilor mobiliare de stat:

91, 182 și 364 zile pentru Bonurile de trezorerie;

de la 1 an pînă la 5 ani pentru Obligațiunile de stat.

Formule de calcul standard:

Rata anuală a dobînzii la bonurile de trezorerie:

$$\frac{Pr - Pc}{Pc} * \frac{365}{T} * 100,$$

unde:

Pr - prețul de răscumpărare a BT;
Pc - prețul de cumpărare a BT;
T - perioada de circulație a BT (în zile).

Dobînda (cuponul) la Obligațiunile de stat:

$$C = N * \frac{Tc}{365} * \frac{Ds}{100}$$

unde:

C - mărimea cuponului ce va fi plătit pentru Obligațiunile de stat, (în lei);

N - valoarea nominală a OS, lei;

Tc - numărul de zile pentru care se calculează cuponul respectiv;

Ds - pentru OS cu dobînda fixă - rata dobînzii stabilită în Comunicatul oficial de plasare a valorilor mobiliare de stat; pentru OS cu dobînda flotantă - rata anuală variabilă a dobînzii plus marja stabilită la licitație.

Valorile mobiliare de stat se emit în formă de înscrieri în conturi (nu se tipăresc blanchete speciale din hîrtie) și se identifică printr-un număr unic de înregistrare de stat (ISIN).

Plasarea valorilor mobiliare de stat pe piața primară se efectuează prin intermediul licitațiilor desfășurate de către Banca Națională a Moldovei:

săptămînal, în fiecare zi de **MARȚI**, pentru bonurile de trezorerie;

lunar, în ziua de **MIERCURI**, pentru obligațiunile de stat.

Ministerul Finanțelor și Banca Națională a Moldovei publică pe paginile sale oficiale web Calendarul desfășurării licitațiilor de vânzare a valorilor mobiliare de stat și informația privind anunțul și rezultatele licitațiilor de plasare a valorilor mobiliare de stat (www.mf.gov.md/ro/publicdebt/statedebt/intern/piata/ și www.bnm.md/md/bnm_activity_agent_fiscal).

Cererile pentru cumpărarea valorilor mobiliare de stat pot fi **competitive** (concurențiale), în care Dvs. pe lîngă valoarea pe care o doriți s-o adjucecați, indicați și prețul maxim pe care sunteți dispus să-l plătiți, sau **noncompetitive** (neconcurențiale), în care indicați numai valoarea pe care o doriți s-o adjucecați.

Cererile competitive sînt adjudecate, utilizînd una din următoarele metode:

- **metoda prețurilor multiple**, în cazul licitațiilor de vînzare a bonurilor de trezorerie și obligațiunilor de stat cu dobînda fixă;

- **metoda prețului unic**, în cazul licitațiilor de vînzare a obligațiunilor de stat cu dobînda flotantă.

Cererile necompetitive sînt adjudecate în cazul licitațiilor la prețuri multiple - la prețul mediu ponderat al cererilor competitive satisfăcute la licitație, iar în cazul licitațiilor la preț unic - la marja maximă acceptată.

Cererile pentru cumpărarea valorilor mobiliare de stat pot fi depuse la dealerul primar **cel tîrziu cu o zi înainte de ziua licitației**.

Pentru a procura valori mobiliare de stat contactați unul din următorii dealeri primari:

BC „MOLDINDCONBANK” S.A.

BC „MOLDOVA-AGROINDBANK” S.A.

BC „VICTORIABANK” S.A.

BC „MOBIASBANCĂ - GROUPE SOCIETE GENERALE” S.A.

BC „FINCOMBANK” S.A.

BC „ENERGBANK” S.A.

BC „EXIMBANK - GRUPPO VENETO BANCA” S.A.

BANCA COMERCIALĂ ROMÂNĂ CHIȘINĂU S.A.

BC „EUROCREDITBANK” S.A.

Cum să investiți în valorile mobiliare de stat?

1. Contactați un dealer primar;
2. Solicitați dealerului primar informația privind Comunicatul oficial de plasare a valorilor mobiliare de stat și rezultatele recente ale licitațiilor de vînzare a valorilor mobiliare de stat;
3. Alegeți tipul valorilor mobiliare de stat și termenul pentru care doriți să faceți investiția;
4. Completați cererea de participare la licitația de vînzare a valorilor mobiliare de stat, în strictă conformitate cu modelul cererii obținut de la dealerul primar;
5. Deschideți un cont curent la dealerul primar;
6. Depuneți în contul curent suma ce reprezintă valoarea totală a valorilor mobiliare de stat cuprinse în cererea de participare la licitație;
7. După desfășurarea licitațiilor de vînzare a valorilor mobiliare de stat, dealerul primar Vă anunță despre acceptarea sau respingerea cererii și decontează eventualele diferențe de sume;
8. La scadența valorilor mobiliare de stat sau la data plății dobînzilor, dealerul primar va trece la contul Dvs. sumele valorilor mobiliare răscumpărate la valoarea nominală și dobînzile la obligațiunile de stat.

Cum să cumpărați/vindeți valorile mobiliare de stat pe piața secundară?

1. Contactați un dealer primar, în cazul cumpărării valorilor mobiliare de stat sau dealerul primar prin intermediul căruia ați procurat valorile mobiliare de stat, în cazul vânzării valorilor mobiliare de stat;

2. Solicitați dealerului primar cotațiile proprii de preț ale valorilor mobiliare de stat și cotațiile altor dealeri primari, precum și prețurile formate la valorile mobiliare de stat plasate la ultimele licitații pe piața primară și la cele tranzacționate pe piața secundară;

3. Negociați prețul și în cazul când ați ajuns la o înțelegere, încheiați tranzacția. În cazul când nu puteți conveni asupra prețului, completați cererea de cumpărare/vânzare a valorilor mobiliare de stat, indicând prețul solicitat, în baza căreia dealerul primar va încerca să găsească contra-partea potrivită;

4. Dealerul primar va deconta sumele aferente tranzacției și după schimbarea proprietății asupra valorilor mobiliare de stat va elibera un certificat de confirmare a înscrierii în conturi a valorilor mobiliare de stat.

Pentru informații suplimentare contactați:

Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova

Str. Constantin Tănase, 7 Chișinău, MD 2005

Tel: (+373 22) 262-794

E-mail: victor.martinenco@mf.gov.md

www.mf.gov.md

Banca Națională a Moldovei

Bd Grigore Vieru, 1 Chișinău, MD 2005

Tel: (+373 22) 220-180

E-mail: lidia.gordienko@bnm.md

www.bnm.md

GLOSAR

Comunicat oficial de plasare a valorilor mobiliare de stat – document, prin care Ministerul Finanțelor anunță data și locul desfășurării licitațiilor de plasare a valorilor mobiliare de stat; termenul de circulație a valorilor mobiliare de stat; numărul de înregistrare de stat (ISIN); valoarea nominală a unei valori mobiliare de stat; volumul ofertei; data emiterii; data scadenței, precum și condițiile de vânzare și termenele de achitare a dobânzii în cazul emisiunii obligațiunilor de stat;

Dealer primar - banca care deține cont curent la Banca Națională a Moldovei și a încheiat cu aceasta Acordul cu privire la îndeplinirea funcțiilor de dealer primar pe piața valorilor mobiliare de stat

dematerializate și desfășoară activitate de creator al pieței;

Investitor - persoană fizică sau juridică, rezident sau nerezident al Republicii Moldova, în numele căreia dealerul primar prezintă cererea pentru participare la licitația de vânzare a valorilor mobiliare de stat. Numai dealerii primari pot prezenta cereri în numele investitorilor;

Lichiditate – transformarea urgentă a activelor în numerar;

Metoda prețurilor multiple – presupune adjudecarea cererilor la prețurile propuse de către investitori;

Metoda prețului unic – presupune adjudecarea cererilor la marja maximă acceptată (marja de tăiere);

Primă - diferența dintre prețul valorii mobiliare de stat la momentul plasării și valoarea ei nominală, dacă prețul este mai mare decât valoarea nominală;

Scadență – dată la care expiră termenul de achitare a unei datorii;

Scont - diferența dintre prețul valorii mobiliare de stat la momentul plasării și valoarea ei nominală, dacă prețul este mai mic decât valoarea nominală;

Valoare nominală - valoarea declarată a unei valori mobiliare ce urmează a fi plătită la scadență.